

a masca gustul unor medicamente amare sau gretoase, precum este sulfatul de chinină, sulfatul de magneziu, oleul de ricin, etc. [Z. C. P.]

Cafegi-başa, odinioară boiernaş, care aducea Domnului cafea.

Cafegiu, cel ce pregăteşte sau vinde cafea; cel ce ţine o cafeana.

Cafeina, principiul imediat cel mai remarcabil al cafelei; diversele specii de cafea cuprind între 0.8—1.8% C. Ea mai există şi în alte multe substanţe, în particular în ceai. C. este slab alcalină, cristalină, se topeşte la o temperatură scădută şi se volatilisează fără a se descompune; este solubilă în apă şi alcool de 70—80°. C. există în cafea sub două forme, adică liberă şi combinată cu acidul chlorogenic şi potasa. Prin prăjirea cafelei se volatilisează cea mai mare porţiune din C. ce cuprinde.

Cafeon, *Cafeier*, v. Cafea.

Caffa, *Ion*, *de*, în-tăul episcop ortodox în Transilvania, de care se pomeneşte. Nu se ştie însă nimic mai deamănuntul despre dînsul, şi chiar notiţa aceea este luată dintr'un document inedit, pe care-l citează Xenopol, Ist. Rom. III., 451.

Caffagiolo, sat l. Florenţa, unde s'au fabricat pe la 1500 vase de maiolică, astăzi foarte căutate.

Cafiristan, numire colectivă a statelor independente din sud-estul munţilor Hinduş, cari au o suprafaţă de vr'o 71,000 km², cu ca. 600,000 loc. de origine indogermană (*Cafri*), oameni diligenţi, stau în lupte continue cu Mohamedanii din jurul lor.

Cafria britică, prov. engl. în Africa pe ţermurul Caferilor; dela 1866 prov. a coloniei Kaptland cu capitala King-Williamstown.

Cafri, grupă de popoare în Africa sudică, aparţinând popoarelor Bantu (v. ac.); se împart în: 1) C. proprii, vr'o 5 seminţii pe ţermurul estic: Amakosa, Amatonga, Amsvazi, Amaponda şi Amazulu (*Zulucafri*, cea mai puternică seminţie în nordul coloniei Natal); 2) Betşuanii (v. ac.); 3) Herero sau Dama (în coloniile germ. sudvestricane). Intre C. sînt multe staţiuni de misionari. În timpul mai nou (cu deosebire 1852) au purtat repeţite resboaie în contra coloniei Cap. C. proprii sînt dela 1847 în partea cea mai mare sub dominaţiune engleză. Numele C. («Necredincioşi») l-au primit dela Mohamedani. (V. şi ilustr. p. 56.)

Caftan, (*turc.*) haină lungă la popoarele orientale, din stofă de bumbac ori mătăasă. În Rom. se numia C. în deosebi haina de onoare, lungă,

cu mâneci, dată de Sultan lui Vodă şi de acesta boierilor la intrare într'o funcţiune; de aici *căftănire*: a da rang de boierie; *caftanliu*, boier infumurat.

Cafuso, (*span.*) corcitură de Indian şi Negru. **Cagliari**, 1) *C. provincie* ital. în partea sudică a insulei Sardinia; 13,615 km², cu 449,414 loc. (1890). 2) *C. oraş*, capitala prov. cu acelaşi nume şi a insulei Sardinia, situată la sudul insulei lângă un sin de mare; 38,598 loc.; port fortificat, promenadă frumoasă; catedrală; universitate; castel; amfiteatru, apăduct şi alte antichităţi din timpul Romanilor. Fabrici de arme, praf de puşcă, lănării; şantier; export de cereale, vin, brânză, piei de capră, etc. 3) *C.*, la Romani *Caralis*, a fost o veche colonie feniciană.

Cagliostro, *Alexandru*, *Conte*, recte *Giuseppe Balsamo*, vestit aventurier, n. 1743 în Palermo, a călătorit prin Grecia, Egipt şi India, şi a debutat în Italia, apoi în Germania, Polonia şi Rusia, mai pe urmă în Londra şi Paris ca medic, naturalist, alchimist, francmason şi spiritist; 1789 arestat în Roma şi judecat la moarte pentru eresie, dar graţiat şi deţinut în San Leone lângă Urbino, unde † 1795.

Cagots, (pron. cahets) seminţie, ce locuiesc în Pyreneii vestici fr.; au urechi rotunde, deoarece bărbia urechii le lipseşte. Se dice, că sînt descendenţi ai Vestgoţilor, remaşi în părţile acestea. În evul mediu erau despreţuiţi de ceilalţi locuitori.

Caguar, (zool.) v. Tamandua.

Cahier, (*fr.*) caiet; în sens fig. se înţelegeau mai de mult sub C. şi memorande adresate principilor, apoi instrucţiunile alegătorilor pentru deputaţi.

Cahiz, veche măsură de bucate în Spania, = 660 l.

Cahors, capitala depart. fr. Lot, cu 13,451 loc. (1891); în apropiere s'a aflat un amfiteatru roman.

Cahul, oraş în Basarabia, situat pe rîuleţul C., care mai sus primeşte apele rîuleţului Larga, şi lângă satul Monta formează un iaz, care se isprăvesce în Prut. Oraşul C. astăzi şi-a pierdut importanţa administrativă, şi pe când sub ocărmuirea română a fost capitala judeţului cu acelaşi nume, aşi este un simplu oraşel, care face parte din j. Ismail. Lângă C. a fost renumita bătălia a lui Ioan Vodă cel Cumplit (1573) cu Turcii. Poporaţiunea C.-lui e acum de 5980 loc.

Caiafa, corect *Iosif C.*, arhiepiscop Iudeu, 18—36, după Evanghelii unul dintre judecătorii lui Isus. C. fu depus de proconsulul Vitellius. v. Ana.

Caia găinilor, pasere, v. Bleadna.

Ramură de cafeier.